

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР ЕВРОПА ДИРЕКТНО – СТАРА ЗАГОРА

Европейците силно подкрепят науката и технологиите според ново проучване на Евробарометър

Източник: Freepik

Последното проучване на Евробарометър на тема „Знанията и нагласите на европейските граждани към науката и технологиите“, публикувано днес, показва, че повече от 8 от 10 граждани (83 %) смятат, че цялостното влияние на науката и технологиите е положително. Две трети от анкетираните (67 %) също са съгласни, че науката и технологиите правят живота ни по-лесен, по-здравословен и по-удобен.

Респондентите най-вероятно смятат, че възобновяемите енергийни източници (87 %), информационните и комуникационните технологии (79 %) и ваксините и борбата с инфекциозните заболявания (77 %) ще имат положителен ефект върху начина ни на живот през следващите 20 години.

Проучването показва, че по-голямата част от европейците искат да научат

повече за научното развитие (58 %). Въпреки това липсата на време (40 %), липсата на интерес (37 %) и липсата на знания в областта на науката и технологиите (36 %) продължават да бъдат значителни пречки по отношение на обществената ангажираност с науката и технологиите.

Проучването разглежда и по-широки въпроси, свързани с доверието и равнопоставеността в науката. Резултатите показват, че 77 % от респондентите са съгласни, че науката и технологиите трябва да отчитат нуждите на всички групи хора, когато разработват нови решения и продукти, докато други 72 % смятат, че правителството трябва да поеме отговорност, за да гарантира, че новите технологии са от полза за всички. Успоредно с това мнозинството от гражданите изразяват известна загриженост относно потенциала на научните приложения да застрашат правата на човека (58 % са съгласни с изявлението), а почти две трети (64 %) също смятат, че науката и технологиите биха могли да спомогнат за подобряване на околната среда и справяне с изменението на климата, но че те най-вече помагат на дружествата да печелят пари.

Що се отнася до споделянето на научни резултати и ангажирането с обществеността, осем от всеки десет (80 %) са съгласни с твърдението, че резултатите от публично финансираните научни изследвания

всеки десет (63 %) са съгласни, че „включването на неучените в научните изследвания и технологичното развитие гарантира, че науката и технологиите отговарят на нуждите, ценностите и очакванията на обществото“.

Тазгодишното проучване включваше акцент върху използването на изкуствен интелект (ИИ) за научни изследвания, разкривайки смесени възгледи сред гражданите в това отношение. Малко над една трета от анкетиранияте (38 %) заявяват, че се доверяват на научните изследвания и откритията, създадени с помощта на ИИ, докато една четвърт (25 %) не вярват на този вид изследвания. Въпреки това половината от гражданите на ЕС (50 %) са съгласни, че изкуственият интелект, използван в науката, води до научни открития, които ще доведат до решения на големи предизвикателства като изменението на климата и сериозните заболявания.

За да се опира на интереса на гражданите и да се повиши обществената осведоменост относно подкрепата на ЕС за науката, научните изследвания и иновациите, през първата половина на 2025 г. ще започне комуникационна кампания на ЕС. Кампанията ще представи подкрепяни от ЕС научноизследователски и иновационни проекти и тяхната роля за подобряване на живота на хората.

- **оповестяване** на критериите за допускане, ако това бъде поискано от неуспял кандидат;
- индивидуални **ангажменти** от страна на дружествата, регистрирани на фондовата борса, за постигане на баланс между половете сред изпълнителните

директори;

- **докладване** относно състава на управителните съвети и пречките пред постигането на целта на директивата, когато е приложимо, и предприетите действия за тяхното преодоляване;
- ефективни, пропорционални и възпиращи **санкции** за дружествата, които не следват прозрачни процедури за подбор и докладване; санкциите се определят от държавите членки и могат да включват глоби и нищожност или отмяна на оспорваното назначаване на директори, ако е необходимо;
- съгласно директивата държавите членки трябва да публикуват и списък на дружествата, които са постигнали целите за баланс между половете, както и да определят един или повече органи за насърчаване, анализ, наблюдение и подкрепа на баланса между половете в управителните съвети.

По-нататъшни стъпки

Комисията ще провери уведомленията от държавите членки във връзка с техните мерки за транспониране и дали тези мерки транспонират правилно разпоредбите на директивата. Комисията може да започне [производства за установяване на неизпълнение на задължения](#) срещу държави членки, които не са уведомили за транспонирането или не са транспонирали правилно директивата. През целия период на транспониране Комисията подпомагаше държавите членки да гарантират правилното транспониране, например чрез семинари и двустранни консултации.

Източник: Freepik

Публикуваният на 14-и януари доклад, в който се

Комисията оценява следващите стъпки за справяне с дискриминацията на китайския пазар на обществени поръчки за медицински изделия

подчертава продължаващата дискриминация срещу

следва да бъдат достъпни онлайн безплатно, докато всеки десет (63 %) са съгласни, че „включването на неучените в научните изследвания и технологичното развитие гарантира, че науката и технологиите отговарят на нуждите, ценностите и очакванията на обществото“.

Тазгодишното проучване включваше акцент върху използването на изкуствен интелект (ИИ) за научни изследвания, разкривайки смесени възгледи сред гражданите в това отношение. Малко над една трета от анкетираните (38 %) заявяват, че се доверяват на научните изследвания и откритията, създадени с помощта на ИИ, докато една четвърт (25 %) не вярват на този вид изследвания. Въпреки това половината от гражданите на ЕС (50 %) са съгласни, че изкуственият интелект, използван в науката, води до научни открития, които ще доведат до решения на големи предизвикателства като изменението на климата и сериозните заболявания.

За да се опира на интереса на гражданите и да се повиши обществената осведоменост относно подкрепата на ЕС за науката, научните изследвания и иновациите, през първата половина на 2025 г. ще започне комуникационна кампания на ЕС. Кампанията ще представи подкрепяни от ЕС научноизследователски и иновационни проекти и тяхната роля за подобряване на живота на хората.

Доклади на Комисията показват, че е необходим по-бърз напредък в цяла Европа за опазване на водите и по-добро управление на риска от наводнения

На 4-и февруари Европейската комисия публикува най- **новите си доклади** за състоянието на водите в Европейския съюз.

Обхващащи прилагането на Рамковата директива

за водите, Директивата за наводненията и Рамковата директива за морска стратегия, в докладите се подчертава напредъкът, постигнат за подобряване на състоянието на водните обекти в ЕС през последните шест години. Те също така определят ключовите области, в които са необходими допълнителни усилия.

Източник: Freepik

Докладите предлагат ценна информация за състоянието на сладководните и морските води на ЕС и предприетите действия за тяхното подобряване, както и мерки за намаляване на риска от наводнения. Те също така предоставят специфична за всяка държава информация и специални препоръки в подкрепа на непрекъснатия напредък и устойчивото управление на водите в цяла Европа.

Информацията, предоставена в докладите, ще играе решаваща роля за оформянето на предстоящата стратегия за устойчивост на **водите**, която има за цел да отговори на най-належащите предизвикателства, свързани с водите в Европа.

Необходима е повече работа, за да се гарантира устойчивост на водата

Доклад за прилагането на Рамковата директива за водите

В [доклада относно прилагането на Рамковата директива за водите](#) бяха установени няколко положителни тенденции. Държавите членки като цяло подобриха знанията и мониторинга на повърхностните и подземните водни обекти, увеличиха разходите и подобриха прилагането на

законодателството на ЕС в областта на водите, въпреки че съществуват значителни регионални различия. Повечето подземни водни обекти също продължават да постигат добро количествено и химично състояние.

Необходими са обаче значителни усилия за постигане на целите на ЕС по отношение на качеството и количеството на прясната вода. Средното здравословно състояние на повърхностните водни обекти в ЕС е от решаващо значение, като само 39,5 % постигат добро екологично състояние, а едва 26,8 % постигат добро химично състояние. Това се дължи главно на широко разпространеното замърсяване с живак и други токсични замърсители. Недостигът на вода и сушата също пораждат нарастващи опасения в по-голямата част от ЕС.

ЕС отправи ключови препоръки към държавите членки за подобряване на управлението на водите до 2027 г., включително:

- Да се повиши спазването на законодателството на ЕС в областта на водите, като се спазват пределните стойности на замърсяването, по-специално замърсяването с хранителни вещества от селското стопанство, и се гарантира, че изхвърлянето на отпадъчни води се третира по подходящ начин с цел опазване на околната среда и човешкото здраве;
- Осигуряване на достатъчно финансиране за преодоляване на недостига на финансиране и гарантиране на ефективното прилагане на мерките за управление на водите;
- Прилагане на допълнителни мерки за справяне с продължаващите предизвикателства, свързани с околната среда, като например химическото замърсяване;
- Насърчаване на повторното използване на водата и повишаване на ефективността и кръговостта с цел предотвратяване на свръхексплоатацията на водоносните хоризонти, борба с незаконното водочерпене и смекчаване на сушите.

Доклад за Директивата за наводненията

Оценката на прилагането на Директивата за наводненията показва значителни подобрения в

управлението на риска от наводнения, по-добро съгласуване на целите и мерките и разглеждане на предизвикателствата, породени от изменението на климата.

Въпреки това повечето планове не включват количествени цели, което затруднява изготвянето на заключения относно ефективността на управлението на риска от наводнения. Поради по-честите и тежки наводнения в Европа държавите членки трябва да разширят своя капацитет за планиране и административен капацитет и да инвестират адекватно в предотвратяването на наводнения. За да се постигне това, от ключово значение са възстановяването на екосистемите и природосъобразните решения, както и мерките за готовност като системи за ранно предупреждение и повишаване на осведомеността.

Доклад за програмите от мерки по Рамковата директива за морска стратегия

Според [доклада относно Рамковата директива за морска стратегия](#) е постигнат известен ограничен напредък по отношение на въвеждането и прилагането на мерки за постигане на целите на директивата, по-специално по отношение на морските отпадъци.

Държавите членки се насърчават да полагат повече усилия за постигане на добро екологично състояние на всички морски води на ЕС и за устойчива защита на ресурсната база, от която зависят икономическите и социалните дейности, свързани с морската среда.

Някои ключови препоръки на ЕС за постигане на това включват:

- Подобряване на разработването и прилагането на мерки за опазване и възстановяване на морското биологично разнообразие и за намаляване на замърсяването с хранителни вещества, химикали и подводни шумове;
- Въвеждане на нови и подобрени мерки за финансиране и управление, за да се гарантира ефективното прилагане на амбициозни и съгласувани мерки в морската среда на ЕС.

Покана за представяне на доказателства относно бъдещата Европейска стратегия за устойчивост на водните ресурси

За да придружава докладите, Европейската комисия отправя [покана за представяне на доказателства](#), за да предостави на заинтересованите страни възможност да споделят своя принос и да помогнат за разработването на бъдещата Европейска стратегия за устойчивост на водните ресурси. Поканата е в отговор на ясното търсене на действия за справяне с предизвикателствата, свързани с водите, и за преодоляване на широко разпространеното влошаване на състоянието и структурното лошо управление на водните ресурси и екосистеми в целия ЕС.

Поканата е отворена за представители от целия ЕС, включително представители на обществеността и заинтересовани страни, работещи в области, свързани с водите. Процесът на консултации ще включва и проява за [консултация със заинтересованите страни, която](#) ще се проведе на 6 март 2025 г.

Лидерите на ЕС обсъдиха отбраната и трансатлантическите отношения на неформална среща

Източник: ЕК – Кът за медиите

Председателят на Комисията Урсула фон дер Лайен участва на 3-и февруари в неформална среща на лидерите на ЕС, организирана от председателя на Европейския съвет Антониу Коста, посветена на европейската отбрана.

Неофициалната среща беше повод лидерите на ЕС да обсъдят различни аспекти на отбраната в ЕС, като например колективните способности, средствата за финансиране и отношенията със стратегическите партньори в областта на отбраната.

Лидерите изразяват все по-голямо съгласие, че ЕС трябва да направи повече, за да осигури собствените си отбранителни способности. По време на заключителната пресконференция заедно с председателя Коста и министър-председателя Доналд Туск председателят фон дер Лайен подчерта решимостта си да намери средства за подходящо финансиране на отбранителните нужди на ЕС: „Преди всичко се нуждаем от повече публично финансиране. Готова съм да проуча и ще използвам пълния набор от възможности за гъвкавост, с които разполагаме в новия Пакт за стабилност и растеж, за да дадем възможност за значително увеличаване на разходите за отбрана. Освен това вторият етап ще бъде, че работим с ЕИБ за увеличаване на гъвкавостта на практиките за отпускане на заеми. И, разбира се, имаме нужда от повече частно финансиране, така че трябва да водим диалог с частния банков сектор, така че той да модернизира практиките си за отпускане на заеми“, каза президентът.

Тя подчерта също така значението на използването на потенциала на съвместните обществени поръчки, за да се извлекат ползи от икономите от мащаба и повишената оперативна съвместимост на европейското отбранително оборудване.

Освен това лидерите обсъдиха връзката между конкурентоспособността и отбраната и положителния ефект от инвестициите в отбраната за повишаване на конкурентоспособността на Европа.

Председателят фон дер Лайен, която предната седмица представи Компаса на Комисията за конкурентоспособност, заяви, че ЕС трябва да опрости законодателството си, да използва инвестициите в отбраната, за да създава ноу-хау и добри работни места и в Европа, и да насърчава европейските иновации в областта на отбраната, включително чрез засилено сътрудничество с

Украйна: „Удивително е да се види колко бързо е изградена украинската индустрия, например с по-евтини, по-бързи и по-интелигентни безпилотни самолети. Така че нашата отбранителна промишленост може да научи много от украинската отбранителна промишленост, която има опит на бойното поле всеки ден“, заяви президентът.

До март Комисията ще представи своята Бяла книга за бъдещето на европейската отбрана, която ще бъде основа за официално обсъждане между лидерите на ЕС по време на редовното заседание на Европейския съвет през юни.

Комисията обявява действия за безопасен и устойчив внос чрез електронна търговия

designed by freepik

Източник: Freepik

Комисията предприема действия за справяне с рисковете, произтичащи от вноса на стоки с ниска стойност, продавани чрез онлайн търговци на дребно и места за търговия, използвани от търговци извън ЕС.

Тези действия са част от представяното днес от Комисията [съобщение относно електронната търговия](#), озаглавено „Всеобхватен инструментариум на ЕС за безопасна и устойчива електронна търговия“. Комисията насърчава действия, наред с другото, в областта на митниците и търговията, например въвеждането на митнически контрол и мерки за защита на потребителите, както и действия съгласно Акта за цифровите услуги и Акта за цифровите пазари.

През миналата година на пазара на ЕС са били

доставени около 4,6 милиарда пратки с ниска стойност, т.е. стоки на стойност до 150 EUR, което означава 12 милиона пратки на ден. Това е два пъти повече в сравнение с 2023 г. и три пъти повече в сравнение с 2022 г., като за много от тези стоки е установено, че не са в съответствие с европейското законодателство. Този експоненциален растеж поражда многобройни опасения. Основното от тях е това, че в ЕС влизат все повече вредни продукти. Освен това има риск европейските продавачи, които спазват нашите високи продуктови стандарти, да бъдат засегнати от нелоялни практики и продажба на фалшифицирани стоки чрез онлайн места за търговия. И накрая, големият брой превозвани пратки има отрицателен отпечатък върху околната среда и климата.

В Европа потребителите следва да могат да използват пълния потенциал на електронната търговия и да имат онлайн достъп до удобни, евтини, безопасни и висококачествени продукти. Също толкова важно е европейските предприятия да могат да разчитат на еднакви условия на конкуренция на единния пазар.

В съобщението Комисията излага всички инструменти, с които ЕС вече разполага, и представя инициативите, които понастоящем се обсъждат от съзаконодателите. Освен това с него се предлагат нови съвместни действия във връзка с опасенията, произтичащи от рязкото увеличаване на навлизащите на пазара опасни, фалшифицирани и по друг начин несъответстващи на изискванията или незаконни продукти:

- **Митническа реформа**, включително призив към съзаконодателите бързо да приемат предложения пакет от документи за реформа на митническия съюз, което ще даде възможност незабавно да бъдат въведени нови правила, за да се осигурят еднакви условия на конкуренция в областта на електронната търговия. Тези правила включват премахване на освобождаването от мита за пратки на стойност под 150 EUR и подсилване на капацитета за контрол, например по-ефективен обмен на данни и оценка на риска. Комисията също така

приканва съзакондателите да разгледат възможността за допълнителни мерки, например недискриминационна такса за обработка за изделията, внасяни в ЕС чрез електронна търговия директно за потребителите, за решаване на проблема с увеличаващите се разходи за надзор на съответствието с правилата на ЕС за милиарди такива пратки.

- **Целенасочени мерки за внасяните стоки,** включително започването на координирани действия за контрол между митническите органи и органите за надзор на пазара, както и координирани действия по отношение на безопасността на продуктите, например първата по рода си мащабна проверка на безопасността на продуктите. Това следва да доведе до отстраняване от пазара на несъответстващите на изискванията стоки и да допринесе за събирането на данни за анализ на риска и допълнителни действия. Ще бъдат засилени бъдещите действия за контрол за някои оператори, стоки или търговски потоци на периодична основа с оглед на анализа на риска. Колкото по-висок е процентът на неспазване на изискванията, толкова по-голяма следва да бъде степента на бдителност на следващите етапи, а за случаите на системно неспазване следва да се налагат санкции.

- **Защита на потребителите на онлайн местата за търговия,** като практиките в областта на електронната търговия се определят за ясен приоритет по отношение на правоприлагането съгласно Акта за цифровите услуги, както и съгласно инструменти като Акта за цифровите пазари и прилаганите за всички търговци инструменти — Регламента относно общата безопасност на продуктите, Регламента за сътрудничество в областта на защитата на потребителите и мрежата за защита на потребителите.

- **Използване на цифрови инструменти,** които могат да спомогнат за улесняване на надзора на електронната търговия чрез цифровия продуктов паспорт и нови инструменти с ИИ за откриване на потенциално несъответстващи на изискванията продукти.

- **Опазване на околната среда,** включително приемане на първия план за действие относно Регламента за екопроектирането на устойчиви продукти и призив за бързо приемане на целевото изменение на Рамковата директива за отпадъците.
- **Осигуряване на повече възможности за потребителите и търговците** чрез кампании за повишаване на осведомеността относно правата на потребителите, рисковете и механизмите за правна защита.
- **Международно сътрудничество и търговия,** включително осигуряване на обучения относно правилата на ЕС за безопасност на продуктите и оценка на всички евентуално получени данни във връзка с дъмпинг и субсидиране.

Комисията призовава държавите членки да обединят усилията си, за да допринесат решително като „Екип Европа“ за подобряването на ефективността на предприетите от националните органи и Комисията действия. Мрежата за сътрудничество в областта на защитата на потребителите (СОЗП) на националните органи за защита на потребителите и Комисията също така информира онлайн платформата Shein за започването на координирано действие.

Следващи стъпки

Комисията призовава за сътрудничество с държавите членки, съзакондателите и всички заинтересовани страни, за да се въведат очертаните в съобщението мерки.

В рамките на една година Комисията ще оцени ефекта от обявените действия и ще публикува доклад относно констатациите от засиления контрол.

С оглед на резултатите и в консултация със съответните органи на държавите членки и заинтересованите страни Комисията ще прецени дали съществуващите рамки и дейности по правоприлагане са достатъчни и подходящи. Ако това не е така, ще бъдат обмислени допълнителни действия и предложения за укрепване на изпълнението и правоприлагането на правилата на ЕС.

Балтийските държави се присъединиха към европейската континентална електропреносна мрежа

Източник: Представителство на ЕК в България

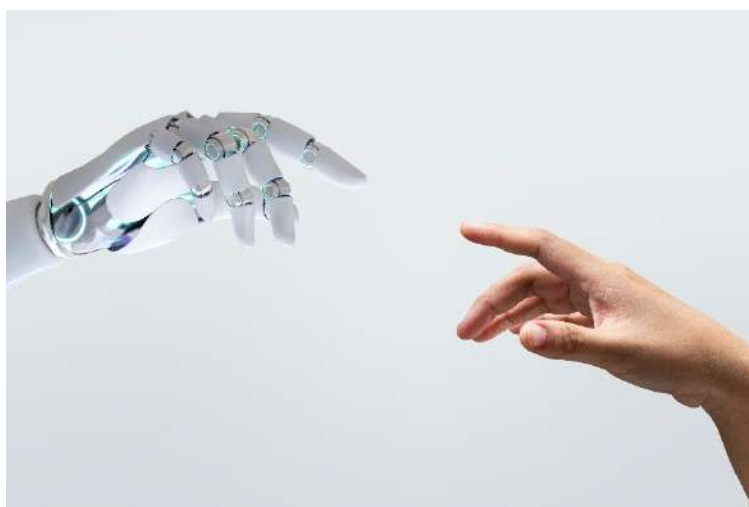
Естония, Латвия и Литва са напълно независими от електроенергийните системи на Русия и Беларус. Те успешно се интегрираха във вътрешния енергиен пазар на ЕС, като се присъединиха към европейската континентална мрежа през Полша. Това позволява на балтийските държави да експлоатират собствените си енергийни системи съгласно общи и прозрачни европейски правила. Синхронизирането на балтийските държави не само допринася за сигурността на доставките на целия Съюз, но също така ще подпомогне интегрирането на енергията от възобновяеми източници в системата, като в крайна сметка ще позволи на потребителите да се възползват от по-ниски разходи за енергия.

На 8 февруари 2025 г. балтийските държави десинхронизираха от руската и беларуската честотна зона. На 9 февруари Естония, Латвия и Литва започнаха успешния процес на синхронизация с европейското честотно пространство, отбелязвайки пълното им интегриране във вътрешния енергиен пазар на ЕС. Синхронизирането на балтийските държави с електроенергийната мрежа на ЕС е водещ проект, който беше подкрепен от Комисията с безпрецедентна политическа, техническа и финансова подкрепа през последните 15 години. Това включва над 1,23 милиарда евро безвъзмездни средства от Механизма на ЕС за свързване на Европа, покриващи 75% от инвестиционните разходи, както и допълнителни инвестиции, финансирани по Механизма за

възстановяване и устойчивост в Латвия и Литва за укрепване на електроенергийната инфраструктура.

Председателят **Фон дер Лайен** заяви: „Днес историята се развива: балтийските държави се стремят към енергийна независимост. Последните електрически мрежи в Европа, които все още са свързани с Русия, сега са напълно интегрирани във вътрешния енергиен пазар на Европа с подкрепа от над 1 милиард евро европейско финансиране през годините. Последните останали електропроводи с Русия и Беларус ще бъдат демонтирани. Тези вериги от електропроводи, свързващи балтийските държави с враждебни съседи, ще бъдат нещо от миналото. Това е свободата. Свобода от заплахи и изнудване. Поздравления за началото на тази нова ера.“

ЕС стартира инициатива InvestAI за мобилизиране на 200 милиарда евро инвестиции в изкуствен интелект

Източник: Freepik

На срещата на високо равнище за действие в областта на изкуствения интелект (ИИ) на 11-и февруари в Париж председателят на Комисията Урсула **фон дер Лайен** стартира инициатива за мобилизиране на 200 милиарда евро за инвестиции в ИИ, включително нов европейски фонд в размер на 20 милиарда евро за гигафабрики с ИИ. Тази голяма инфраструктура за ИИ е необходима, за да се даде възможност за отворено и съвместно разработване на най-сложните модели на ИИ и за да се превърне Европа в континент на ИИ.

Председателят на Комисията Урсула фон дер Лайен заяви: „ИИ ще подобри здравеопазването ни, ще стимулира нашите научни изследвания и иновации и ще повиши конкурентоспособността ни. Ние искаме ИИ да бъде сила за добро и за растеж. Правим това чрез собствения си европейски подход — основан на откритост, сътрудничество и отлични таланти. Но нашият подход все още трябва да бъде зареден. Ето защо заедно с нашите държави членки и с нашите партньори ще мобилизираме безпрецедентен капитал чрез InvestAI за европейските гигафабрики с ИИ. Това уникално публично-частно партньорство, подобно на CERN за ИИ, ще даде възможност на всички наши учени и дружества — не само на най-големите — да разработят най-модерните много големи модели, необходими за превръщането на Европа в континент на ИИ.“

Председателят на Европейската инвестиционна банка Надя Калвиньо заяви: „Заедно с Европейската комисия групата на ЕИБ засилва подкрепата за изкуствения интелект, който е основен двигател на иновациите и производителността в Европа.“

Фондът на ЕС InvestAI ще финансира четири бъдещи гигафабрики с ИИ в целия ЕС. Новите гигафабрики с ИИ ще бъдат специализирани в обучението на най-сложните, много големи модели на ИИ. Такива модели от следващо поколение изискват обширна изчислителна инфраструктура за пробиви в конкретни области като медицината или науката. Гигафабриките ще имат около 100000 последно поколение AI чипа, около четири пъти повече от заводите за изкуствен интелект, които се създават в момента.

Гигафабриките, финансирани чрез InvestAI, ще бъдат най-голямото публично-частно партньорство в света за развитието на надежден ИИ.

Те ще служат на европейския модел на

сътрудничество, отворени иновации, с акцент върху сложни промишлени и критични за мисията приложения. Целта е всяка компания, не само най-големите играчи, да има достъп до широкомащабна изчислителна мощ, за да изгради бъдещето.

InvestAI ще включва многослоен фонд с акции с различен профил на риска и възвръщаемостта. Бюджетът на ЕС би намалил инвестициите на други партньори. Първоначалното финансиране от Комисията за InvestEU ще дойде от съществуващите програми на ЕС за финансиране, които имат цифров компонент, като например [програмата „Цифрова Европа „и „Хоризонт Европа“](#) и [InvestEU](#). Държавите членки могат също така да допринасят чрез програмиране на средства от своите пакети за сближаване. Финансирането на гигафабрики с ИИ с комбинация от безвъзмездни средства и собствен капитал ще послужи като един от пилотните случаи за стратегически технологии, обявени в [Компаса „Конкурентоспособност“](#).

Комисията вече обяви първите [седем завода за изкуствен интелект през декември](#) и скоро ще обяви следващите пет. Съществуващата подкрепа за фабриките за ИИ в размер на 10 милиарда евро, съфинансирана от ЕС и държавите членки, вече е най-голямата публична инвестиция в ИИ в света и ще отключи над десет пъти повече частни инвестиции. Той вече предоставя масивен достъп за стартиращи предприятия и индустрия до суперкомпютри.

**Да оформим бъдещето на ЕС заедно:
Комисията очертава пътя към следващия
дългосрочен бюджет на ЕС**

На 12-и февруари Европейската комисия публикува съобщение, озаглавено „Пътят към следващата многогодишна финансова рамка“. В него се очертават **основните предизвикателства за политиката и бюджетни предизвикателства, които ще оформят структурата на следващата многогодишна финансова рамка (МФР).**

Източник: Pexels.com

Бюджет на ЕС в основата на приоритетите на ЕС

Европейският бюджет подкрепя гражданите, земеделските стопани, научните изследователи, предприятията и регионите в цяла Европа и извън нейните предели. Той се оказа **от съществено значение за подобряване на живота на европейците**. Заедно с NextGenerationEU той спомогна за преодоляване на кризата, породена от пандемията, и енергийната криза, като същевременно спаси милиони работни места по време на ограничителните мерки и инвестира в нашето чисто и цифрово бъдеще. С бюджета на ЕС също така бе оказана безпрецедентна подкрепа на Украйна и за сигурността на Европа в контекста на агресивната война на Русия.

Следващият дългосрочен бюджет, който ще започне да функционира през 2028 г., трябва да постигне невъзможното: **оачкванията към ЕС за предприемане на действия постоянно нарастват**. За да бъде бюджетът на ЕС пригоден към амбициите ни, да гарантира погасяването на заемите, взети за NextGenerationEU, и същевременно да осигури стабилни национални финансови вноски от държавите членки, трябва да въведем нови собствени ресурси. Запазването на статуквото е невъзможно. Трябва да се направи избор. ЕС трябва да **увеличи максимално въздействието на всяко евро**, което изразходва, като **се съсредоточи върху приоритетите на ЕС** и целите, за които действията на ЕС са най-необходими.

Новите предизвикателства и очакванията за действия от страна на ЕС налагат да бъде преразглеждан начинът, по който работи бюджетът на ЕС, за да бъде той пригоден за бъдещето. Целта за свободна, демократична, силна, сигурна, просперираща и конкурентоспособна Европа изисква реформиран и подсилен бюджет на ЕС — опростен, по-гъвкав, по-целенасочен и оказващ въздействие.

Новият подход за модерен бюджет на ЕС следва да включва **план за всяка държава с ключови реформи и инвестиции**, разработен и изпълняван в партньорство с националните, регионалните и местните органи. **Европейски фонд за конкурентоспособност** следва да създаде инвестиционен капацитет за подпомагане на стратегическите сектори и технологиите от критично значение. Освен това **обновено финансиране на външната дейност** следва да окаже по-голямо въздействие, както и да бъде целенасочено и съобразено със стратегическите интереси, като допринася за нова външна политика. Бюджетът следва също така да съдържа допълнителни гаранции за **защита на принципите на правовата държава**. Освен това бюджетът на ЕС следва да може да разчита на модернизирани приходи, за да се обезпечи достатъчно и устойчиво финансиране за общите ни приоритети.

Председателят **Фон дер Лайен** заяви: „Следващият дългосрочен бюджет ще укрепи общата визия на Съюза ни за бъдещето. Той превръща общите ни приоритети в осезаеми действия, което помага на милиони граждани, предприятия, региони и научни изследователи. По тази причина приканваме всички европейци да изразят мнението си в рамките на обществени консултации, гражданския панел или платформата за ангажираност. Това е покана да оформим модерен, амбициозен и подсилен бюджет. Предизвикателствата, пред които сме изправени, са и общи цели: заедно сме по-силни.“

Да изготвим бюджета заедно

Бюджетът на ЕС носи ползи на всички европейци и те следва да имат възможността да изразят вижданията си за бъдещето на бюджета на ЕС. Затова днес Комисията стартира обществена консултация, като приканва заинтересованите страни и гражданите да изразят мнението си относно бъдещия бюджет на ЕС и политиките, които той следва да подкрепя. Консултациите ще продължат през следващите 12 седмици.

По-решителен, опростен и експедитивен Съюз: работната програма на Комисията за 2025 г.

Източник: Pexels.com

Комисията прие **работната си програма за 2025 г.**, в която очертава амбицията си за **повишаване на конкурентоспособността, подобряване на сигурността и укрепване на икономическата устойчивост** в ЕС. Тя се основава на ангажиментите, изложени в [политическите насоки](#) и писмата за определяне на ресора, изпратени от председателя **Фон дер Лайен**.

Работната програма е съсредоточена върху водещите инициативи, които Комисията ще предприеме през първата година от своя мандат в отговор на въпросите от най-голямо значение за европейците. Тя отразява необходимостта от **повече възможности, иновации и растеж** за нашите граждани и предприятия, за да се насърчи в крайна сметка един по-сигурен и проспериращ ЕС. Новопредложените инициативи са изложени в специално приложение заедно с обявените днес оценки и проверки за пригодност.

Работната програма е придружена от съобщение относно изпълнението и опростяването. В него се посочва как Комисията планира през следващите пет години да улесни прилагането на правилата на ЕС на практика, да **намали административната тежест** и да **опрости**

Те са достъпни на следните адреси:

- [Привеждане в действие на фондовете на ЕС с държавите членки и регионите](#)
- [Финансиране от ЕС за конкурентоспособност](#)
- [Финансиране от ЕС за външна дейност](#)
- [Финансиране от ЕС за трансгранично образование, обучение и солидарност и за младежта, медиите, културата и творческите сектори, ценностите и гражданското общество](#)
- [Финансиране от ЕС за гражданска защита, готовност и реакция при кризи](#)
- [Финансиране от ЕС за единния пазар и за сътрудничество между националните органи](#)
- [Изпълнение на бюджета на ЕС](#)

Граждански панел ще събере 150 европейци, за да обсъдят и отправят конкретни препоръки за следващия бюджет на ЕС. Той ще бъде съпътстван от онлайн платформа, предлагаща на всеки възможността да участва в обсъжданията. Освен това през цялата 2025 г. комисар Серафин ще предприеме [обиколка на Европа](#), за да проведе лични консултации с органите на държавите членки, регионалните заинтересовани страни и бенефициерите на бюджета на ЕС.

Комисията приветства участието на всички институции и органи на ЕС, както и на партньорите, които изпълняват бюджета на ЕС, в процеса на размисъл относно бъдещия бюджет на ЕС.

Комисията ще представи официалното си предложение за следващата многогодишна финансова рамка през юли 2025 г. с цел постигане на своевременно споразумение преди нейното прилагане през януари 2028 г.

правилата на ЕС.

В документа се съдържат цели и инструменти, които да спомогнат за облекчаване на регулаторната тежест, повишаване на конкурентоспособността и устойчивостта и за постигане на бързи и значими подобрения за хората и предприятията.

Стратегическа програма за изпълнение и опростяване

В работната програма за 2025 г. се поставя силен акцент върху опростяването. Тя включва **първата поредица пакети „Омнибус“** и предложения, чиято цел е да се подобри и ускори работата на политиките и законодателството на ЕС, за да се укрепи конкурентоспособността на ЕС.

Първият пакет „Омнибус“ ще представи широкообхватно опростяване, особено в областта на отчитането на финансирането за устойчиво развитие, дължимата грижа на дружествата във връзка с устойчивостта и таксономията. С други инициативи, като акта за механизъм за ускоряване на промишлената декарбонизация, ще се рационализират издаването на разрешения, разрешителните и изискванията за отчетност. Ново определение за малките дружества със средна пазарна капитализация ще облекчи регулаторната тежест, така че МСП да срещат по-малко пречки при разрастването си.

С мерките за опростяване по отношение на **общата селскостопанска политика** и други области на политиката, засягащи земеделските стопани, допълнително ще се разгледат източниците на сложност и прекомерна административна тежест за държавната администрация и земеделските стопани. Ще бъдат проучени допълнителни предложения за опростяване, включително евентуален пакет „Омнибус“ в областта на **отбраната**, за да се подпомогне постигането на инвестиционните цели, които ще бъдат определени в бялата книга, и да се даде възможност на новаторските дружества да процъфтяват.

Заедно напред: основните цели на работната програма на Комисията за 2025 г.

- Устойчив просперитет и конкурентоспособност:** с новосъздадения [компас за конкурентоспособността](#) ще се направляват усилията за устойчив растеж, като стратегията на ЕС за стартиращите и разрастващите се предприятия ще предостави повече възможности на предприемачите чрез по-добър достъп до капитали. В основата на плана за сътрудничество за декарбонизация и конкурентоспособност е Пактът за чиста промишленост, който ще проправи пътя към предложената цел за намаляване на емисиите с 90 % до 2040 г.
- Отбрана и сигурност:** на фона на напрежението на геополитическата сцена ЕС активизира усилията си за гарантиране на сигурността и осигуряване на мир, като представя планове за изграждане на стабилно бъдеще за европейската отбрана. С колективни и стратегически инвестиции в сътрудничество с НАТО ЕС се стреми да подсили отбранителната си промишленост и да намали зависимостите. Стратегията на Съюза за готовност ще подобри предвиждането на кризи и устойчивостта, подсилена от инициативи като стратегията на ЕС за натрупване на запаси и Акта за критично важните лекарства, за да се осигурят ключови ресурси.
- Подкрепа за хората, укрепване на нашите общества и на социалния ни модел:** с цел да затвърди уникалния и високоценен социален модел на Европа и да засили социалната справедливост, Комисията ще оглави усилията за модернизиране на социалните политики чрез новия план за действие на Европейския стълб на социалните права. В стремежа си да се адаптира към технологичните, демографските и секторните трансформации Комисията ще представи Съюза на уменията, за да гарантира, че всички работници получават образованието и обучението, от които се нуждаят.
- Запазване на качеството ни на живот:** Комисията ще представи визия за селското стопанство и храните, за да осигури стабилна рамка за земеделските стопани и да очертае пътна карта за ключови

предложения.

С пакта за океаните ще се създаде единна рамка за политиките в областта на океаните, чиято цел ще бъде опазването на състоянието на океаните и стимулирането на синята икономика на ЕС. Освен това в европейската стратегия за устойчивост на водните ресурси ще бъде възприет подход „от извора до морето“ за ефективно управление на водните ресурси и справяне с последиците от изменението на климата, като наводненията и сушите. Пакетът за опростяване на общата селскостопанска политика ще бъде насочен към източниците на сложност и административна тежест за земеделските стопани и държавната администрация.

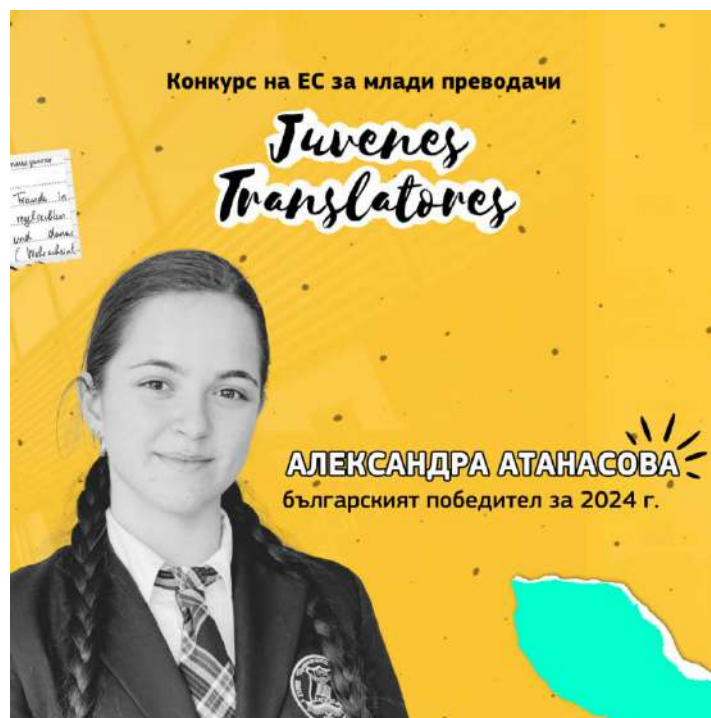
• **Защита на демокрацията и отстояване на ценностите:** с инициативи като европейският щит за демокрацията ще се търси справяне със заплахи като нарастващия екстремизъм и дезинформацията. Комисията планира също така да подобри стратегиите за борба с дискриминацията, основана на пол, увреждане, сексуална ориентация или раса, включително чрез обновена стратегия за равнопоставеност на ЛГБТИК и нова стратегия за борба с расизма.

• **Европа в света: възползване от нашата мощ и нашите партньорства:** успоредно с работата за свободата на Украйна, която продължава да бъде приоритет, ЕС поддържа ангажимента си за справедлив, всеобхватен и траен мир въз основа на решението за две държави в Близкия изток. Пактът за Средиземноморието и стратегията за Черно море ще се съсредоточат върху регионалното сътрудничество, икономическите инвестиции и сигурността, а новата стратегическа програма ЕС—Индия ще осигури всеобхватен подход за определяне на областите от общ стратегически интерес.

• **Съвместно постигане на резултати и подготовка на Съюза за бъдещето:** Комисията планира да представи нова многогодишна финансова рамка, която да бъде съсредоточена върху опростяването на достъпа до финансиране от ЕС и засилването на финансовото въздействие в подкрепа на националното, частното и институционалното финансиране. Освен това с акцента върху прегледите на политиката преди

разширяването ще се направи допълнителна оценка на последиците и въздействието на разширяването върху всички политики на ЕС, като се гарантира, че политиките ни могат да продължат ефективно да водят до резултати в един по-голям Съюз.

Ученичка от Хасково е сред победителите в конкурса за млади преводачи „Juvenes Translatores“

Александра Атанасова от езикова гимназия „Проф. д-р Асен Златаров“ в **Хасково** е сред **27-те** победители в 18-ия европейски конкурс по превод за средните училища „Juvenes Translatores“.

В това издание на конкурса „Juvenes Translatores“ участваха общо 68 български средношколци от 17 училища. Конкурсът се организира от генерална дирекция по писмени преводи на Европейската комисия.

Освен победител от всяка държава, журито отличава със специални награди и други ученици, които са се справили с превода по впечатляващ начин. Тази година са поощрени 341 ученици.

От България, това са:

1. Далия Бахчеванова, АЕГ "Гео

Милев", Бургас

2. Кристиана Димитрова, ЕГ "Проф. д-р Асен Златаров", Хасково

3. Мария Иванова, Професионална гимназия по телекомуникации, София

4. Тодор Тошков, Профилирана езикова гимназия „Никола Йонков Вапцаров“, Шумен

5. Павел Стефанов, СПГЕ „Джон Атанасов“, София

6. Преслава Пенкова, Средно училище за европейски езици „Свети Константин-Кирил Философ“, Русе, Русе.

Английският език заема централно място, но тази година сред 144-те езикови комбинации, избрани от ученици от 713 училища от всички 27 държави членки, има и езикови двойки като полски - португалски, словенски - датски и румънски - фински.

Преводачите на Европейската комисия избраха по един победител за всяка страна от ЕС. Освен това 341 ученици получиха специални отличия за забележителните си преводи. Пьотр Серафин, комисар по въпросите на бюджета, борбата с измамите и публичната администрация, поздрави победителите и благодари на всички участници и техните учители за ентузиазма им. Той добави и своето послание за значението на изучаването на езици.

Церемонията по награждаването ще се състои на 10 април 2025 г. в Брюксел. Победителите от всички страни ще имат възможност да се срещнат с преводачите в Европейската комисия и да видят как работят. Конкурсът се финансира по програмата „Еразъм+“.

Щастливи сме да споделим, че екипът на Европа Директно – Стара Загора съобщи наградата на победителката на специално организирано събитие в Хасково. Пожелаваме на Александра да следва мечтите си все така упорито!

Комисията приветства предварителното споразумение за засилване на кръговостта на текстилните изделия и за намаляване на разхищението на храни

Източник: Canva.com

Комисията приветства предварителното споразумение, постигнато на 18-и февруари между Европейския парламент и Съвета относно целенасоченото преразглеждане на Рамковата директива за отпадъците. Изменената Рамкова директива за отпадъците ще насърчи кръговата икономика в целия ЕС, по-специално чрез насърчаване на иновациите и преминаване към по-устойчиви промишлени и потребителски практики. Това е значителна стъпка напред в борбата с текстилните и хранителните отпадъци, като същевременно се засилва конкурентоспособността на ЕС.

Хармонизирани общи правила

Основна характеристика на преразгледаната директива е нейният общ набор от правила, които ще повишат устойчивостта на предприятията и потребителите и ще хармонизират единния пазар за употребявани и отпадъчни текстилни изделия.

Цели за намаляване на хранителните отпадъци

Споразумението се отнася до **разхищаването на храни**, което показва ангажимента на държавите членки да **се борят с разхищението на храни по веригите на производство и доставки**, включително домакинствата. Директивата ще ускори амбицията на ЕС за постигане на целта за устойчиво развитие 12.3 за намаляване наполовина на хранителните отпадъци на глава от населението в световен мащаб и за

намаляване на загубите на храни по веригите на производство и доставки до 2030 г. За да се засили тази работа, държавите членки намаляват до 2030 г. хранителните отпадъци с 10 % в преработката и производството. Те следва също така да намалят разхищаването на храни с 30 % (на глава от населението) съвместно при търговия на дребно и потребление, което включва ресторанти, хранителни услуги и домакинства.

Комисията ще подкрепя държавите членки при постигането на целите чрез споделяне на най-добри практики и учене чрез Платформата на ЕС за загубата на храни и разхищаването на храни. Тя също така ще финансира научни изследвания и ще предоставя безвъзмездни средства за действия.

Към намаляване на текстилните отпадъци

С изменената Рамкова директива за отпадъците всяка държава членка ще създаде своя собствена **схема за разширена отговорност на производителя за текстилни и обувки**. В рамките на тези схеми производителите на текстилни изделия ще допринесат за управлението на използваните и отпадъчните текстилни изделия. Като отговарят за края на жизнения цикъл на продуктите, които продават, производителите ще бъдат насърчавани да проектират по-дълготрайни текстилни продукти, които са по-лесни за повторна употреба, поправка и рециклиране. Този принос също така ще насърчи инвестициите в капацитет за разделно събиране, сортиране, повторна употреба и рециклиране. Това ще допринесе за създаването на кръгова икономика за текстилните изделия.

Новите правила **се борят с незаконния износ на текстилни отпадъци**. Чрез ясно определяне на това какво представляват „отпадъци“, в сравнение с „повторно използвани“ текстилни изделия, сортирането ще се извършва преди изпращането на използвания текстил. Тази мярка допълва новата, която гарантира, че текстилните отпадъци се изнасят само когато могат да бъдат управлявани по екологично устойчив начин.

Следващи стъпки

Европейският парламент и Съветът ще трябва официално да приемат преразгледаната директива, преди тя да може да влезе в сила. Тя ще влезе в сила 20 дни след публикуването ѝ в Официален вестник на ЕС. След това държавите членки ще трябва да транспонират директивата в националното си законодателство в срок от 20 месеца след влизането в сила.

Комисията представи своята пътна карта за процъфтяващ агрохранителен сектор в ЕС

Източник: Freepik

На 19.02. Комисията представи своята **визия за селското стопанство и храните** — амбициозна пътна карта за бъдещето на селското стопанство и храните в Европа. Тази пътна карта поставя основите на **привлекателна, конкурентоспособна, устойчива, ориентирана към бъдещето и справедлива агрохранителна система за днешното и бъдещите поколения земеделски стопани и оператори в отрасъла**.

По-нататъшното опростяване на нашите политики и засиленото навлизане на иновациите и цифровизацията са предпоставки за всички действия, очертани във визията. По-късно през 2025 г. Комисията ще предложи **всеобхватен пакет за опростяване на настоящата законодателна рамка в областта на селското стопанство, заедно с цифрова стратегия на ЕС за селското стопанство** в подкрепа на прехода към подготвено за цифровите технологии селско

стопанство.

Урсула фон дер Лайен, председател на Европейската комисия, заяви: *Нашите земеделски стопани заемат централно място в системата на ЕС за производство на храни. Благодарение на техния ежедневен усърден труд всички ние имаме безопасна и висококачествена храна. Но нашите земеделски стопани са изправени пред нарастващите предизвикателства на световната конкуренция и изменението на климата. Ето защо днес предлагаме всеобхватна стратегия, която прави селското стопанство по-привлекателно, по-издръжливо и по-устойчиво.*

Визията очертава четири приоритетни области:

- **Привлекателен сектор:** Селското стопанство трябва да предлага необходимата стабилност, за да насърчава младите хора да навлязат в професията, включително чрез справедливи доходи и по-добре насочена публична подкрепа. Те също така се нуждаят от активна подкрепа, за да се възползват от предимствата на иновациите и новите бизнес модели, включително от въглеродни кредити и кредити за природата, като допълнителни източници на доходи. Комисията ще насочи усилията си да гарантира, че земеделските стопани не са принудени систематично да продават продуктите си под производствените разходи, и ще предприеме конкретни действия за тази цел, включително чрез преразглеждане на **Директивата относно нелоялните търговски практики**. През 2025 г. Комисията ще представи и **стратегия за приемственост между поколенията**, съдържаща препоръки относно мерките, необходими както на равнището на ЕС, така и на национално/регионално равнище, за преодоляване на пречките пред навлизането на млади хора и начинаещи в професията.

• **Конкурентоспособен и устойчив сектор:** ЕС ще продължи да отдава приоритет на продоволствената сигурност и независимост по различни начини. Ще се използват напълно възможностите на търговските преговори и споразумения, като същевременно се защитават интересите на европейските земеделски стопани. Визията откликва и на исканията на

земеделските стопани, гражданите и обществото като цяло за привеждане в по-пълно съответствие на производствените стандарти за вносни продукти, за да се гарантира, че **амбициозните стандарти на ЕС не водят до неравностойно конкурентно положение, докато отговарят на международните правила**. Поради тази причина през 2025 г. Комисията ще започне да предприема стъпки за оценка на въздействието на **по-тесната съгласуваност на стандартите** за опасните пестициди, забранени в ЕС, и за хуманното отношение към животните. Освен това стриктното прилагане и контрол на **стандартите за безопасност на храните остава неподлежащ на компромиси приоритет**. Комисията ще **засили акцента си върху животновъдството**, за да способства за дългосрочното развитие на сектора.

- **Подготвен за бъдещето сектор:** Селскостопанският сектор на Европа играе важна роля в прехода към нисковъглеродна икономика. Във визията се признава необходимостта от съчетаване на действията в областта на климата с продоволствената сигурност и специфичните предизвикателства, пред които е изправен отрасълът. Земеделските стопани следва да бъдат поощрявани за възприемането на природосъобразни практики. В този контекст Комисията внимателно ще обмисли всяка допълнителна забрана на употребата на пестициди, ако алтернативи не са налични в разумен срок, и ще **рационализира достъпа до биопестициди** на пазара на ЕС. Комисията също така ще разработи доброволна система за сравнителен анализ — **„Компас за устойчивост в земеделските стопанства“**, за да помогне на земеделските стопани да измерват и подобряват своите резултати на равнище земеделско стопанство. Ще бъде изготвена и **стратегия за устойчивост на водните ресурси**, за да се отговори на належащата необходимост от по-ефективно използване на водата.
- **Справедливи условия на живот и труд в селските райони:** Комисията ще представи **актуализиран план за действие за селските райони**, с който се гарантира, че селските

райони продължават да бъдат динамични, функционални и тясно свързани с културното и природното наследство на ЕС. Ще стартира и ежегоден диалог по въпросите на храните с широк кръг участници, включително потребители, земеделски стопани, представители на промишлеността и публични органи, за да се намерят решения на въпроси като достъпността на храните и иновациите. Намалването на **разхищението на храни** и отговорът на обществената загриженост, свързана с **хуманното отношение към животните**, също ще бъдат внимателно разгледани от Комисията в бъдеще.

В перспектива, **бъдещата обща селскостопанска политика (ОСП)**, като част от предстоящото предложение за МФР, ще бъде по-опростена и по-целенасочена, като подкрепата ще бъде ориентирана повече към земеделските стопани, които участват активно в производството на храни, със специален акцент върху младите земеделски стопани и земеделските стопани в райони с природни ограничения. Ще се отдава предпочитание на стимулите, а не на условията.

Комисията предоставя облекчения за европейските потребители и предприятия с План за действие за спестяване на 260 милиарда евро годишно до 2040 г.

Източник: Freepik

ЕС се намира във възлова повратна точка за своята конкурентоспособност, декарбонизация и икономическа устойчивост, с ясна необходимост от действия. Структурно високите разходи за енергия вредят на нашите граждани и предприятия. Предизвикателствата са ясни, както и ролята на

Европейския съюз да се справи с тях. Днес Комисията представя [план за действие](#) за предприемане на краткосрочни мерки с оглед **намаляване на разходите за енергия, завършване на изграждането на енергийния съюз, привличане на инвестиции и повишена готовност за потенциални енергийни кризи**. Като ключов съставен елемент на [Пакта за чиста промишленост](#) този план ще предостави облекчения не само за домакинствата, изправени пред високи сметки за енергия, но и за отраслите, които се борят с високи производствени разходи, при **очаквани общи икономии от 45 милиарда евро през 2025 г.**, които постепенно ще нарастват до **130 милиарда евро годишни икономии до 2030 г. и 260 милиарда евро до 2040 г.**

Планът за действие ще облекчи в краткосрочен план потребителите и ще проправи пътя за **завършване на изграждането на енергийния съюз** чрез съсредоточаване в началото на периода на ползите от повече енергия от възобновяеми източници, икономии на енергия, по-задълбочена пазарна интеграция и подобрени междусистемни връзки. От решаващо значение е, че в него се предлагат **действия за справяне със структурните предизвикателства, които повишават разходите за енергия в ЕС**, по-специално със зависимостта на Европа от вносни изкопаеми горива и липсата на пълна интеграция на електроенергийната система. Планът се основава на неотдавнашната реформа на структурата на пазара на електроенергия, [плана REPowerEU](#), специфичните за сектора планове за вятърната енергия, слънчевата енергия и електроенергийните мрежи и преразгледаното законодателство в областта на енергетиката и климата в рамките на пакета „Подготвени за цел 55“.

Чрез ускоряване на инвестициите в чиста енергия и в инфраструктура и чрез осигуряване на прозрачност и справедливост на пазарите на газ, енергията може да стане по-достъпна в ценово отношение. Допълнителното **намаляване на сроковете за издаване на разрешения за възобновяемите енергийни източници и за енергийната инфраструктура** ще спомогне и за намаляване на разходите за производство на електроенергия. Благодарение на вътрешния енергиен пазар на ЕС потребителите вече се

възползват от около 34 милиарда евро всяка година. **По-нататъшната интеграция** би могла да увеличи тези ползи до **40—43 милиарда евро годишно** още до 2030 г.

Председателят Урсула фон дер Лайен заяви: „*Намаляваме цените на енергията и повишаваме конкурентоспособността. Вече намалихме значително цените на енергията в Европа, като удвоихме дела на възобновяемите енергийни източници. Сега правим крачка напред с Плана за действие за енергия на достъпни цени като част от нашия Пакт за чиста промишленост. С него ще постигнем по-предвидими цени, по-силни връзки в цяла Европа и повишено изкупуване на енергия. Систематично ще премахваме оставащите пречки, за да можем да изградим истински енергиен съюз.*“

Намаляване на разходите за енергия с цел незабавно облекчаване на потребителите при завършването на изграждането на енергийния съюз

За да станат цените на електроенергията **достъпни**, Комисията ще разгледа и трите компонента на сметките за енергия, а именно мрежовите и системните разходи, данъците и налозите и разходите за енергоснабдяване. Ще отправим препоръки към държавите членки за намаляване на националните данъци върху електроенергията и за предоставяне на възможност на потребителите по-лесно да сменят доставчиците си за получаване на по-изгодни оферти за енергия, наред с другото. Въз основа на съществуващото законодателство на ЕС в областта на електроенергията Комисията също така ще продължи да подкрепя **възприемането на дългосрочни договори за електроснабдяване**, които в крайна сметка спомагат за прекъсване на връзката между сметките на дребно за електроенергия и високите и нестабилни цени на газа. За да се намалят таксите за мрежата като част от сметката за енергия, тя ще предложи методика, чрез която да се гарантира, че таксите за мрежата отразяват разходите на енергийната система, като се стимулира най-ефективното използване на електроенергийната мрежа.

Заедно с подкрепата за увеличаване и ускоряване на производството на енергия от възобновяеми източници Комисията предостави и значителни

ползи за потребителите, като подкрепи по-широко внедряване на **решения за енергийна ефективност**, което може да доведе до икономии в размер до 162 милиарда евро годишно през 2030 г. Гаранционна схема на ЕС, която ще бъде разработена в сътрудничество с Европейската инвестиционна банка, ще спомогне за намаляване на риска при инвестициите в услуги за енергийна ефективност и ще улесни достъпа до по-ефективни уреди и продукти с по-дълъг експлоатационен срок.

Цените на газа в ЕС са твърде високи и засягат конкурентоспособността на европейската промишленост. За да се гарантира лоялна конкуренция, Комисията ще **засили контрола си върху пазарите на газ в ЕС** с помощта на Агенцията за сътрудничество между енергийните регулатори (ACER), Европейския орган за ценни книжа и пазари (ESMA) и националните регулатори. Ще **работим и с надеждни доставчици на ВПГ**, за да установим допълнителен конкурентен по отношение на разходите внос и да използваме покупателната способност на Съюза чрез обединяване на търсенето от дружества от ЕС.

В крайна сметка по-силно интегрираните, добре функциониращи и декарбонизирани енергийни пазари са най-добрата защита срещу нестабилност на цените. Ето защо Комисията ще се стреми да **завърши изграждането на енергийния съюз** с повече междусистемни връзки, усилена електроенергийна мрежа и трансгранична търговия и ще въведе набор от инициативи за насърчаване на електрификацията и декарбонизацията на секторите на топлоснабдяването и студоснабдяването, за привличане на частен капитал и за по-нататъшно цифровизиране на енергийната система, наред с другото.

По-добре подготвени за потенциални кризи

Сигурността на доставките е от ключово значение, за да се гарантира, че цените продължават да бъдат стабилни. Комисията ще актуализира рамката на ЕС за енергийна сигурност, за да се справи с възникващите заплахи като кибератаки, саботаж на критичната инфраструктура и рискове, произтичащи от зависимостта от внос. Тя също така ще **повиши готовността** за

потенциални ценови кризи, наред с другото, като издаде насоки за държавите членки относно начините за възнаграждаване на потребителите при намаляване на потреблението в периодите на върховия товар и за контролиране на сметките за енергия.

**Издание на Информационен център
Europe Direct - Стара Загора
За контакти:
Стара Загора 6000
бул. "Генерал Столетов" 127
тел. 042 605 007**

**<http://www.europedirect.szeda.eu>
europedirect@szeda.eu**

Полезни връзки

**Европейски Парламент <http://www.europarl.europa.eu>
Представителство на Европейската комисия в България
<http://ec.europa.eu/bulgaria>
Безплатна телефонна линия от всички точки на
Европейския съюз 00800 6 7 8 9 10 11**

Информацията и мненията, публикувани тук, не отразяват задължително официалните становища на Европейската комисия. Нито Европейската комисия, нито което и да е лице, действащо от името на Комисията, не носи отговорност за начина, по който горната информация може да бъде използвана.

Съфинансирано от Европейския съюз

АГЕНЦИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ - СТАРА ЗАГОРА